

Kandidaatide registreerimiseks esitamise juhend

Erakondadele

Valimisliitudele

Üksikkandidaatidele

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimised 2021. aastal

Versioon 1.1

Sissejuhatus

Käesolev riigi valimisteenistuse juhend annab erakondadele, valimisliitudele ja üksikkandidaatidele ning nende esindajatele juhised dokumentide esitamiseks kandidaatide registreerimisel 2021. aasta kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel.

Kõik kandideerimisdokumentide näidised on saadaval valimised.ee veebilehel.

Juhend kajastab ka Valimiste infosüsteemi (VIS) kasutamist kandidaatide registreerimiseks esitamisel.

VIS asub veebiaadressil <https://vis.valimised.ee/>

Sisukord

Sissejuhatus.....	2
Sisukord.....	3
1. Kandidaatidega seotud toimingute ajakava	4
2. Valla ja linna valimiskomisjoni asukoht ja tööaeg.....	5
3. Kandideerimisõiguslikkus.....	6
4. Erakond	7
5. Valimisliit.....	10
5.1 Valimisliidu moodustamine	10
5.2 Valimisliidu registreerimiseks esitamine	11
5.3 Registreeritud valimisliidu andmete muutmine	13
5.4 Kandideerimisdokumentide esitamine valimisliidul.....	13
6. Üksikkandidaat.....	14
7. Kandideerimisdokumendid	15
7.1 Kandideerimisavaldus	15
7.2 Kandidaatide ringkonnanimetamine.....	15
7.3 Kandidaatide ülelinnaline nimekiri	15
8. Kandideerimisdokumentide tagastamine.....	16
9. Valimisringkonna kandidaatide nimekirjade ja kandidaatide andmete sisestamine VIS-i ..	17
10. Kandidaatide registreerimine	18
10.1 Registreerimine.....	18
10.2 Liisuheitmise korraldus	18
10.3 Kandidaatidele registreerimisnumbrite andmine.....	18
11. Muudatused valimisringkonna kandidaatide nimekirjades.....	20
Lisa 1: Kandidaatide registreerimisdokumentide kontrollimise töövoog.....	21

1. Kandidaatidega seotud toimingute ajakava

18.08	algab valimisliitude ja kandidaatide registreerimiseks esitamine
02.09	lõpeb valimisliitude registreerimiseks esitamine
07.09 kl 18.00	lõpeb kandidaatide registreerimiseks esitamine
09.09 kl 18.00	lõpeb vigade parandamine kandidaatide dokumentides
12.09 (hiljemalt)	valla või linna valimiskomisjon registreerib kandidaadid
15.09 (hiljemalt)	kandidaat võib esitada kandideerimisest loobumise avalduse juhul kui kandidaadid registreeritakse 12.09
04.10 (hiljemalt)	valla või linna valimiskomisjon võib tühistada kandidaatide registreerimisotsuse või registreerimata jäetud isikud registreerida

2. Valla ja linna valimiskomisjoni asukoht ja tööaeg

Hiljemalt 15. augustiks peab valimiskomisjon avalikustama valimiskomisjoni asukohta ja tööaja valla või linna veebilehel. Ajavahemikus kandidaatide registreerimiseks esitamise algusest (18. august) kuni kandideerimisest loobumise viimase päevani (hiljemalt 15. september, kui kandidaadid registreeritakse 12. septembril) töötab valimiskomisjon igal tööpäeval ja valimiskomisjoni otsusel ka puhkepäevadel.

Kandidaatide registreerimiseks esitamise viimasel päeval (7. september) töötab valimiskomisjon kella 18.00-ni.

3. Kandideerimisõiguslikkus

Kandideerimisõigus on Eesti kodanikul ja Euroopa Liidu teise liikmesriigi kodanikul (edaspidi EL kodanik):

1. kes on kandidaatide registreerimise viimaseks päevaks saanud 18-aastaseks;
2. kelle püsiv elukoht asub hiljemalt valimisaasta 1. augustil vastavas vallas või linnas;
3. kes ei ole valimisõiguse osas teovõimetuks tunnistatud.

Püsiv elukoht on kandidaadi elukoht, mille aadressiandmed on kantud Eesti rahvastikuregistrisse. Mitme valimisringkonnaga vallas või linnas ei ole kandideerimine seotud isiku elukohajärgse valimisringkonnaga.

Volikogu liikmeks ei või kandideerida tegevväelane, st tegevteenistuses olev isik. Kaitseväeteenistuse seaduse § 7 sätestab, et tegevteenistus on avaliku teenistuse eriliik, kus kaitseväekohuslane töötab sõjaväelise auastmega ametikohal. Aja-, asendus- ja reservteenistuses olev isik ei ole tegevväelane ja on seetõttu kandideerimisõiguslik (valituks osutumisel aga tema volikogu liikme volitused peatuvad, vt KOKS § 19 lg 2 p 5).

Samuti ei saa kandideerida isik, kes on kohtu poolt süüdi mõistetud kuriteos ja kannab vanglakaristust. Kui isik on kuriteos süüdi mõistetud, kuid vanglakaristuse ära kandnud või ei mõistetud talle vanglakaristust või määrati karistus tingimisi, võib ta kandideerida.

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel võivad kandideerida ka EL kodanikud, samadel tingimustel Eesti kodanikega. See tähendab, et EL kodanik peab olema samuti registreeritud Eesti rahvastikuregistris ja omama Eesti isikukoodi.

Kõik isikud, kes vastavad seaduses sätestatud kandideerimise nõuetele, võivad kandideerida olenemata sellest, kas isik pärast valituks osutumist saab KOKS-is sätestatud ametite ühitamatuse piirangute tõttu osaleda volikogu töös või mitte. Kandideerimast ei takista erinevate seadustega sätestatud erakonda kuulumise piirangud (nt politseinikud, piirivalveametnikud).

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel kandideerimisel ei ole piiranguid erakondliku kuuluvuse osas. Erakonna liige võib kandideerida teise erakonna või valimisliidu nimekirjas või üksikkandidaadina. Kandideerimisel kautsjonit ei ole. Erakonna või valimisliidu kandidaatide nimekirja pikkus ei ole piiratud.

Tuleb arvestada, et valla ja linna valimiskomisjoni liikme volitused lõpevad ennetähtaegselt tema asumisega erakonna, valimisliidu või üksikkandidaadi volitatud esindajaks ning tema registreerimiseks esitamisega kandidaadiks kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel. Valimisi korraldav isik ei saa olla samal ajal erakonna, valimisliidu või üksikkandidaadi volitatud esindaja või kandidaat. Eeltoodud isikud ei saa olla jaoskonnakomisjoni liikmeks.

Kandidaat kasutab kandideerimisel oma nimena üksnes Eesti rahvastikuregistrisse kantud ees- ja perekonnanime.

4. Erakond

Valimistel võivad osaleda erakonnad, kes on kantud mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse hiljemalt kandidaatide registreerimiseks esitamise viimaseks päevaks. Erakond esineb valimistel oma nime all.

Erakond peab kandideerimisdokumentide esitamisel esitama teatise erakonna volitatud esindajate andmetega, milles on volitatud esindajate nimed, isikukoodid, aadressid ja sidevahendite numbrid. Teatisele kirjutab alla mittetulundusühingute seaduse või erakonna põhikirja kohaselt erakonda esindama õigustatud isik. Riigi valimisteenistus edastab valimiskomisjonidele väljavõtte äriregistrist isikute kohta, kes on õigustatud erakondade poolt volitama isikuid kandidaate esitama, kuid esindusõigust saab äriregistri lihtpäringu (kehtiva registrikaardi väljatrükk) kaudu ka ise kontrollida.

Erakond võib ennast volitada esindama kuni kaks isikut, kes ei pea ise kandideerima ning ei pea ka olema hääleõiguslikud selles vallas või linnas.

Volikogu valimistel võib ühe erakonna liige kandideerida teise erakonna nimekirjas.

Erakond peab valimistel osalema oma nime all. Seega tuleb jälgida nimekasutust kandideerimisdokumentides.

Toimingud erakonnaga algavad volitatud esindaja teatise üleandmisest. Teatise näidise leiab valimised.ee veebilehelt ja selle peab allkirjastama erakonda esindama õigustatud isik kas digitaalselt või paberkandjal. Teatise esitaja ei pea olema erakonda esindama õigustatud isik ise. Teatise saab esitada VIS-is, digikonteineris või paberkandjal.

Teatise üleandmiseks VIS-is tuleb allkirjastatud teatis VIS-i vormilt üles laadida ja klikata nupul „Esita“.

Vormi näidis:

Volitatud esindajate teatis

- 1 Volitatud esindajate esitamiseks laadige alla teatise mall valimised.ee lehelt.
- 2 Täitke avalduse malli väljad ning digiallkirjastage dokument kõigi erakonda esindama õigustatud isikute poolt.
- 3 Täitke erakonna info ja laadige üles digiallkirjastatud teatise mall. NB! Esitatavad andmed ei lähe avalikustamisele

Registrikood
Kohustuslik

Erakonna nimi
Kohustuslik

Kohalik omavalitsus ⓘ

Digiallkirjastatud teatise mall
Kohustuslik (maksimaalselt 1 fail)

Lohista fail siia
või
[vali arvutist](#)

< Tagasi Esitan

Teatise esitamisel paberkandjal tuleb see toimetada valla või linna valimiskomisjonile või saata digikonteineris valla või linna valimiskomisjoni poolt määratud e-posti aadressile.

Pärast teatise esitamist valla või linna valimiskomisjon kontrollib teatise üle ja sisestab VIS-i volitatud esindajad, kes saavad erakonna nimel kandideerimisdokumente sisestada ja esitada registreerimiseks.

Kandidaatide registreerimiseks esitamine algab 18. augustil.

Erakonnal tekib õigus esitada oma kandideerimisdokumendid pärast teatise esitamist. Erakond esitab:

- a. kandidaatide registreerimise avaldus
- b. kandidaatide ringkonnanimekiri (-nimekirjad)

- c. kandideerimisavaldus iga kandidaadi kohta
- d. ülelinnaline nimekiri (ainult Tallinnas)

Kandideerimisdokumentide kohta täpsemalt on kirjeldatud peatükis 7.

5. Valimisliit

5.1 Valimisliidu moodustamine

Valimisliit on hääleõiguslike Eesti kodanike ja Euroopa Liidu kodanike moodustatud seltsing. Valimisliidu eesmärgiks on oma liikmete ja toetajaskonna poliitiliste huvide väljendamine kohaliku omavalitsuse tasandil. Mittetulundusühingud (välja arvatud erakonnad) valimistel osaleda ei saa.

Valimisliit moodustatakse seltsingulepingu sõlmimisega. Seltsingulepingu näidise leiab valimised.ee veebilehelt.

Seltsingu üldine regulatsioon on sätestatud võlaõigusseaduses ja kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduses. Valimisliidu rahastamist käsitleb erakonnaseadus. Rahastamise kohta on koostanud juhise Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjon (ERJK): https://erjk.ee/sites/default/files/Kasutusjuhendid/juhis_valimisliitudele.docx.

Valimisliidu võivad moodustada Eesti kodanikud või EL kodanikud, kes on selles vallas või linnas hääleõiguslikud. Moodustajaid peab olema vähemalt kaks. Valimisliidu kandidaat ei pea olema valimisliidu moodustaja.

Seltsingulepingus peab sisalduma vähemalt kahe valimisliitu juhtima õigustatud isiku nimed, isikukoodid, aadressid ja sidevahendite numbrid. Juhtima õigustatud isik vastutab EKS § 5¹ kohaselt valimisliidu erakonnaseadusest tulenevate kohustuste eest (valimisliidu rahastamine, valimiskampaania aruande esitamine).

Samuti tuleb valimisliidul määrata vähemalt üks volitatud esindaja (esindajad), kes esindavad valimisliitu suhtluses valla või linna valimiskomisjoniga ning kirjutavad alla valimisliidu kandidaatide nimekirjadele. Selliselt määratud volitatud esindaja ei pea olema valimisliidu moodustaja ega ise kandideerima ning ta ei pea olema hääleõiguslik selles vallas või linnas.

Kui valimisliidu volitatud esindajat ei ole määratud, on volitatud esindajateks kõik valimisliitu juhtima õigustatud isikud.

Eelmistel valimistel osalenud valimisliidu nime võib kasutada juhul, kui üle poole eelmise valimisliidu moodustajatest (mitte kandidaatidest) osalevad ka uue valimisliidu moodustamisel. Valimisliidu nimi ei või olla ebaesteetiline ega eksitav. Keelatud on valimisliidu nimena kasutada erakonna või mõne muu valimisliidu nime või sellega eksitavalt sarnast nime. Seda peab hindama valla või linna valimiskomisjon, registreerimisest keeldumist tuleb põhjendada. Valimisliidu nimes peab sisalduma sõna "valimisliit".

Kui mitu valimisliitu soovivad sama (sarnast) nime, on eesõigus valimisliidul, kes esitas nõuetekohase valimisliidu registreerimise teatise esimesena. Valimisliit ei saa oma nime enne kandidaatide registreerimise algust n.ö broneerida, ega ole valimiskomisjonil kohustust valimisliidu registreerimise teatis vastu võtta enne kandidaatide registreerimiseks esitamise algust.

Oluline on ka seltsingulepingus kokku leppida, et kui seltsinglane ütleb seltsingulepingu üles või sureb, loetakse ta valimisliidust lahkunuks ning seltsing jätkab teiste seltsinglastega. Kui selline kokkulepe puudub siis loetakse seltsing võlaõigusseadusest tulenevalt automaatselt lõppenuks.

Valimisliit ei lõpe automaatselt pärast valimistulemuste väljakuulutamist, vaid lõpeb võlaõigusseaduses sätestatud alustel. Lõppemise tingimustes on võimalik kokku leppida juba

seltsingulepingu sõlmimisel. Nii valimisliidu poliitilise tegevuse alustamisest kui ka valimisliidu lõpetamisest tuleb valimisliidul teavitada ERJK-d, täpsemalt vt viidatud ERJK juhiseist.

Valimisliidu kandidaatide nimekirja pikkus ei ole piiratud, kandidaate võib olla ka ainult üks.

5.2 Valimisliidu registreerimiseks esitamine

Enne valimisliidu kandidaatide registreerimisdokumentide esitamist tuleb valimisliit valimiskomisjoni otsusega registreerida. Valimisliitu saab registreerimiseks esitada ajavahemikus 18. augustist kuni 2. septembrini. Registreerimiseks on aega kolm päeva.

Valimisliidu registreerimiseks esitab valimisliidu volitatud esindaja valla või linna valimiskomisjonile teatise koos sellele lisatud seltsingulepinguga.

Paberkandjal või elektrooniliselt allkirjastatuna teatise esitamiseks leiab teatise vormi valimised.ee veebilehelt. Teatise esitamisel paberkandjal tuleb see toimetada valla või linna valimiskomisjonile või saata digikonteineris valla või linna valimiskomisjoni poolt määratud e-posti aadressile.

VIS-is teatise esitamiseks tuleb täita vastav vorm. Valimisliidu lisamiseks tuleb VIS-is täita valimisliidu registreerimise teatis. Kõik väljad on uue valimisliidu lisamisel ja registreerimisel nähtavad ning muudetavad. Teatisel tuleb täita järgmised jaotised:

- valimisliidu andmed
- üles laadida seltsinguleping
- valimisliidu moodustajad
- valimisliitu juhtima õigustatud isikud
- volitatud esindajad

Näidis:

Valimisliidu registreerimise teatis

Esitatud

[Ajalugu](#)

i Teatisesse sisestatavad iskuandmed ei lähe avalikustamisele.

Valimisliidu andmed

Valimisliidu nimi Kohustuslik	<input type="text" value="See ei ole Valimisliit"/>
Valimisliidu lühend Kohustuslik	<input type="text" value="Sisesta valimisliidu lühend"/>
Valimisliidu tunnusvärv Kohustuslik	<input type="text" value="#EF1B73"/>
Kohalik omavalitsus Kohustuslik	<input type="text" value="Kiili vald"/>

Seltsinguleping ja liikmete nimekiri

Lohista failid siia
või
[Vali fail](#)

Valitud failid (kokku: 1)

Loremipsum_valimisliit_seltsinguleping.docx

Valimisliidu moodustajad

+ Lisa isik

Kohustuslik (vähemalt 1 isik)

Isikukood	Eesnimi	Perenimi	
48205240287	Kadi	Kuusk	

Valimisliitu juhtima õigustatud isikud

+ Lisa isik

Kohustuslik (vähemalt 2 isikut)

Isikukood	Eesnimi	Perenimi	E-post	Telefon	
48205240287	Kadi	Kuusk	kadi.kuusk@gmail.com	+372 5555 1111	
48205240287	Madismäe	Kalle	kadi.kuusk@gmail.com	+372 5555 1111	

Volitatud esindajad

+ Lisa isik

Kohustuslik (maksimaalselt 2 isikut)

Isikukood	Eesnimi	Perenimi	E-post	Telefon	
48205240287	Kadi	Kuusk	kadi.kuusk@gmail.com	+372 5555 1111	

[< Tagasi](#)

[Registreeri](#)

5.3 Registreeritud valimisliidu andmete muutmine

Valimisliidul on õigus muuta seltsingulepingut ja sellega moodustajaid, juhtima õigustatud isikuid või volitatud esindajaid. Selleks tuleb valimisliidul esitada uus teatis ja seltsinguleping paberkandjal või elektrooniliselt allkirjastatud digikonteineris või muuta vastavad andmed VIS-is.

5.4 Kandideerimisdokumentide esitamine valimisliidul

Pärast valimisliidu registreerimise teatise esitamist valla või linna valimiskomisjon kontrollib teatise üle ja vajadusel sisestab volitatud esindajad VIS-i kes saavad valimisliidu nimel kandideerimisdokumente sisestada ja esitada registreerimiseks.

Kandidaatide registreerimiseks esitamine algab 18. augustil.

Valimisliidul tekib õigus esitada oma kandideerimisdokumendid pärast valimisliidu registreerimist. Kandidaatide registreerimiseks valimisliit esitab:

- a. kandidaatide registreerimise avaldus
- b. kandidaatide ringkonnanimetähtkirjad (-nimetähtkirjad)
- c. kandideerimisavaldus iga kandidaadi kohta
- d. ülelinnane nimetähtkirja (ainult Tallinnas)

Kandideerimisdokumentide kohta täpsemalt on kirjeldatud peatükis 7.

6. Üksikkandidaat

Üksikkandidaat võib ennast registreerimiseks esitada ise või teeb seda mõni teine selles vallas või linnas hääletamisõiguslik isik. Sel juhul peab esitama vabas vormis volikirja.

Dokumendid saab esitada: VIS-is, digikonteineris või paberkandjal. VIS-is tuleb täita kandideerimisavaldus ja see allkirjastada ning üksikkandidaadi registreerimise avaldus, see allkirjastada ja esitada.

Digikonteineris ja paberkandjal tuleb üksikkandidaadi registreerimiseks esitamiseks täita nii üksikkandidaadi registreerimise avaldus kui kandideerimisavaldus. Dokumentide näidised on valimiste veebilehel valimised.ee. Dokumentide esitamisel paberkandjal tuleb see toimetada valla või linna valimiskomisjonile või saata digikonteineris valla või linna valimiskomisjoni poolt määratud e-posti aadressile.

Kandideerimisavalduse kohta täpsemalt on kirjeldatud peatükis 7.

7. Kandideerimisdokumendid

Erakond esitab:

- Teatise erakonna volitatud esindajate kohta
- Kandidaatide registreerimise avalduse
- Kandidaatide ringkonnanimikirjad
- Kandidaatide ülelinnalise nimekirja (Tallinnas)
- Kandideerimisavaldused

Valimisliit esitab:

- Valimisliidu registreerimiseks esitamise teatise (koos seltsingulepinguga)
- Kandidaatide registreerimise avalduse
- Kandidaatide ringkonnanimikirjad
- Kandidaatide ülelinnalise nimekirja (Tallinnas)
- Kandideerimisavaldused

Üksikkandidaat esitab:

- Üksikkandidaadi registreerimise avalduse
- Kandideerimisavalduse

7.1 Kandideerimisavaldus

Riigi valimisteenistus avalikustab kandidaadi ees- ja perekonnanime, erakondliku kuuluvuse, kontaktandmed, andmed hariduse kohta ning töökoha ja ameti. Kandideerimisavalduses märgib kandidaat, millised on tema kontaktandmed, mis avaldatakse valimiste veebilehel.

Kandideerimisavaldusel on kohustuslik märkida töökoht ja amet (mõlemad on kohustuslikud). Töökoha puudumisel kirjutada „Puudub“ või oma sotsiaalne seisund (näiteks töötu, töötotsija, kodune, pensionär, (üli)õpilane).

Samuti on kohustuslik märkida valimisringkond, milles kandideeritakse. Valimisringkonnad on paika pandud volikogu otsusega ja leitavad valla või linna veebilehelt või valimised.ee veebilehelt.

7.2 Kandidaatide ringkonnanimikiri

Kandidaatide ringkonnanimikirja(d) esitavad erakonnad ja valimisliidud. Ringkonnanimikirjas peavad olema kõik kandidaadid kelle kohta esitatakse ka kandideerimisavaldus.

Kui mõnes valimisringkonnas on registreerimiseks esitatud kandidaate niisama palju või vähem, kui selles ringkonnas on mandaate, pöördub valla või linna valimiskomisjon erakondade ja selles vallas või linnas registreeritud valimisliitude poole ettepanekuga kandidaatide täiendavaks esitamiseks ning valijate poole üksikkandidaatide täiendavaks esitamiseks.

7.3 Kandidaatide ülelinnaline nimekiri

Kandidaatide ülelinnaline nimekiri esitatakse ainult Tallinnas. Ülelinnalises nimekirjas olevate kandidaatide summa peab võrduma esitatud ringkonnanimikirjade kandidaatide summaga.

8. Kandideerimisdokumentide tagastamine

Kui valla või linna valimiskomisjonile ei ole esitatud kõiki nõutavaid dokumente, esitatud dokumentides on vigu või neis on andmeid puudu, teeb dokumentide vastuvõtja dokumentide esitajale ettepaneku esitada nõutavad dokumendid või andmed või parandada vead.

Kui võimalik, parandab volitatud esindaja vea esimesel võimalusel. Kui dokumentide kontrollimisel leitakse vigu, siis kõik esitatud dokumendid tagastatakse.

Kui erakond, valimisliit või üksikkandidaat on juba dokumendi esitanud ja siis soovib kandidaatide registreerimise dokumentides teha muudatusi (kandidaati välja jätta, muuta kandidaatide järjekorda nimekirjas, kandidaate lisada vms), tagastab valla või linna valimiskomisjon kõik esitatud dokumendid. Tagastamis soov tuleb esitada kirjalikult või teha vastav toiming VIS-is. Dokumentide uuesti esitamisel loetakse dokumendid esmakordselt esitatuiks.

Valimisliidu või erakonna nimekirjas kandideeriv isik või üksikkandidaat võib enne kandidaatide registreerimist kandideerimisest loobuda. Selleks peab kandidaat esitama isikliku avalduse paberkandjal või elektrooniliselt allkirjastatud digkonteineris või tegemas vastava toimingut VIS-is. Valla või linna valimiskomisjon tagastab kandideerimisavalduse kandidaadile ja teavitab sellest erakonna, valimisliidu või üksikkandidaadi volitatud esindajat. Erakond või valimisliit kandidaatide registreerimise dokumente uuesti esitama ei pea.

Tüüpilised tagastamise põhjused:

- Kui valimisliidu või erakonna volitatud esindajaid on kaks, peavad mõlemad olema allkirjastanud kandidaatide ringkonnanimikirja ja Tallinnas ülelinnalise nimekirja.
- Tallinnas tuleb jälgida, et ühed ja samad kandidaadid on nii valimisringkondade kandidaatide nimekirjades ja kandidaatide ülelinnalises nimekirjas.

Kui registreerimiseks esitamise viimasel päeval esitatakse dokumendid, milles on vigu ja mida ei saa parandada enne kella 18.00, võetakse dokumendid vastu. Vead peab erakond, valimisliit või üksikkandidaat parandama hiljemalt 9. septembriks kella 18.00. Dokumentide vastuvõtmisel leitud puudused loetakse ja teavitatakse dokumentide esitajaid.

9. Valimisringkonna kandidaatide nimekirjade ja kandidaatide andmete sisestamine VIS-i

Pärast erakonna ja valimisliidu VIS-is kirjeldamist saab asuda kandidaatide nimekirjade ja kandidaatide andmete sisestamise juurde.

Täita tuleb erakonna või valimisliidu kandidaatide ringkonnanimemeri iga ringkonna kohta kus kandidaate registreerimiseks esitatakse. Kasutades VIS-i, toimub automaatne päring rahvastikuregistrist ning kuvatakse kandidaadi registrijärgsed andmed. Isiku sisestamisel toimub automaatselt kontroll, kas kandidaat vastab seaduses ette nähtud nõuetele. Kui isiku registrijärgne elukoht ei ole samas vallas või linnas, kandidaati sisestada ei saa. Pärast kandideerimisavalduse täitmist ja allkirjastamist saab üksikandidaat või tema volitatud esindaja esitada dokumendid registreerimiseks. Valimisliidud ja erakonnad peavad lisaks täitma ja allkirjastama kandidaatide nimekirjad.

Sisestada tuleb erakondlik kuuluvus. Erakonda mitte kuuluva kandidaadi kohta tehakse väljale märgi "Puudub". Elukoha aadressi andmed on täidetud rahvastikuregistri andmetega. Kodakondsuse välja täidetakse vaid Euroopa Liidu kodaniku kohta, kõigil teistel jääb see väli tühjaks.

Kandidaadi andmed, mis esitatakse vabatekstina (eriti töökoht ja amet) tuleb sisestada keeleliselt korrektselt, ka juhul kui kandidaat on välja täitmisel vea teinud. Vajadusel täpsustage andmed volitatud esindajaga üle, ka juhul kui tekib küsimusi andmete sisu kohta.

Pärast kõikide kandidaatide andmete sisestamist salvestage kandidaatide järjekord.

10. Kandidaatide registreerimine

Kandidaatide registreerimine toimub valimiskomisjoni koosolekul (hiljemalt 12. septembril) kolmes etapis. Koosolek on avalik ja toimumise aeg avalikustatakse valla või linna veebilehel. Kõigepealt toimub kandidaatide registreerimine, st vaadatakse läbi esitatud kandideerimisdokumendid. Seejärel tehakse otsustus (kuid ei vormistata veel otsust) kandidaatide registreerimise kohta. Kui mõni kandidaat tuleb jätta registreerimata, võetakse tema registreerimata jätmise kohta vastu eraldi otsus. Seejärel viiakse soovitavalt samal koosolekul läbi liisuheitmine, mille alusel antakse kandidaatidele registreerimisnumbrid. Lõpuks vormistatakse valimiskomisjoni otsus kandidaatide registreerimise kohta.

10.1 Registreerimine

Kandidaadi registreerimata jätmise kohta peab valimiskomisjon vastu võtma põhistatud otsuse. Kuna kandideerimisõigus on oluline põhiseadusest tulenev õigus, tuleb enne otsuse langetamist kõik asjaolud põhjalikult läbi vaadata ning otsus täpselt motiveerida.

Registreerimise läbiviimiseks peab kõigi valimisringkonnas esitatud kandidaatide arv olema suurem kui ringkonna mandaatide arv. Kui kandidaate on vähem, tuleb välja kuulutada kandidaatide täiendav registreerimiseks esitamine KOVVS § 38 kohaselt.

10.2 Liisuheitmise korraldus

Pärast kandideerimisdokumentide läbivaatamist antakse kandidaatidele registreerimisnumbrid liisuheitmise tulemuste alusel.

Liisuheitmise ajast ja kohast teavitatakse erakondi, valimisliite ning üksikkandidaate või nende volitatud esindajaid. Volitatud esindajal ja üksikkandidaadil on õigus viibida liisuheitmise juures.

Liisku heidetakse erakondade ja valimisliitude vahel ning seejärel eraldi üksikkandidaatide vahel.

Enne liisuheitmist tutvustab valimiskomisjoni esimees liisuheitmise korda. Liisuheitmine toimub sedelitega, millele on kantud erakondade ja valimisliitude (või üksikkandidaatide) nimed. Sedelid pannakse ühesugustesse märgistamata ümbrikutesse ning segatakse.

Liisutõmbajaks on valimiskomisjoni poolt määratud valimiskomisjoni liige, kes ei või olla komisjoni esimees. Ümbrike ettevalmistamise ja segamise ajal ei või liisutõmbaja ruumis viibida.

Liisutõmbaja võtab ümbrike seast ühe ümbriku, avab selle ja loeb ette sedelil oleva valimisliidu või erakonna (või üksikkandidaadi) nime. Sedelit näidatakse ka juuresolijatele.

Liisuheitmise tulemustel määratakse erakondade ja valimisliitude järjekord ning üksikkandidaatide oma järjekord.

10.3 Kandidaatidele registreerimisnumbrite andmine

Numbrid algavad 101-st, need antakse kandidaatidele erakondade ja valimisliitude nimekirjade kaupa ja seejärel üksikkandidaatidele.

Registreerimisnumbrid antakse kandidaatidele liisuheitmise tulemusena selgunud järjekorras. Esimesena saab registreerimisnumbrid erakonna või valimisliidu nimekiri, kellele liisk esimesena langes.

Samamoodi saab üksikkandidaatidest esimesena numbriga kandidaat, kellele liisk esimesena langes. Esimene üksikkandidaat saab numbriga, mis järgneb erakonna või valimisliidu kandidaatidele viimasena antud registreerimisnumbrile.

Kandidaatide registreerimisnumber märgitakse kandidaatide registreerimise otsuses.

Valimiskomisjon teavitab erakondi, valimisliite ja üksikkandidaate tehtud otsustest.

11. Muudatused valimisringkonna kandidaatide nimekirjades

Ka pärast kandidaatide registreerimise otsuse vastuvõtmist on võimalikud muudatused kandidaatide nimekirjas.

Kandidaadil on õigus kolme päeva jooksul pärast registreerimist kandideerimisest avalduse alusel loobuda. Samuti tühistatakse kandidaadi registreerimine tema surma korral või kui leiab tõendamist see, et isik ei ole kandideerimisõiguslik. Kandidaadi registreerimine või registreerimata jätmine võidakse tühistada ka Vabariigi Valimiskomisjoni otsusega.

Kandidaatide registreerimise otsuse tühistamisest teatud kandidaadi osas teavitatakse viivitamata kandidaati ning volitatud esindajat, kellel on õigus otsuse kättesaamisest arvates vaidlustada otsust Vabariigi Valimiskomisjonis kolme päeva jooksul.

Registreerimisotsust saab muuta hiljemalt 13. päeva enne valimispäeva (4. oktoober). Pärast 4. oktoobrit kandidaatide nimekirjas muudatusi teha enam ei saa.

Kui registreerimisotsuse muutmisel tuleb kandidaadi nimi kustutada kandidaatide nimekirjast, ei muudeta kandidaatide numeratsiooni, see tähendab, et teistele kandidaatidele antud registreerimisnumbrid jäävad samaks.

Küsimusi kandidaatide registreerimiseks esitamise ja registreerimise korra kohta saab esitada telefoninumbritel 631 6540, 631 6671 (õigusküsimused), 631 6594 (VIS-i küsimused) ja info@valimised.ee.

Lisa 1: Kandidaatide registreerimisdokumentide kontrollimise töövoog

Esmase (vormilise) kontrolli teeb dokumentide vastuvõtja

2. Volitatud esindaja isiku kontroll
3. Volitatud esindajate teatise kontroll (nimed, isikukoodid, aadressid, sidevahendid)
4. Teatisele allakirjutanute kontroll (allkirjaõigus äriregistri väljatrüki alusel)
5. Kõigi kandideerimisdokumentide olemasolu kontroll
 - a. kandidaatide registreerimise avaldus
 - b. kandidaatide ringkonnanimedikirjad (-nimekirjad)
 - c. kandideerimisavaldus iga kandidaati kohta
 - d. ülelinnaline nimekirja (ainult Tallinnas)
6. Dokumentide vormistuse kontroll
 - a. Kas kõigi kandidaatide ringkonnanimedikirjas olevate isikute kohta on kandideerimisavaldus
 - b. Kas kandidaatide nimed on samased ringkonnanimedikirjas ja kandideerimisavalduses
 - c. Esitatud dokumendid sisaldavad nõutud andmeid
 - d. Allkirjad (kandidaatide nimekirjal mõlemad volitatud esindajad)
 - e. Kuupäevad
 - f. Kandideerimisavalduses on kohustuslikud andmed täidetud (vt ka ringkonna number ja allkiri), sh vähemalt üks kontaktandmete väli täidetud
 - g. Ka vabatekstina täidetud väljad (töökoht ja amet) on arusaadavad

Teise (sisulise) kontrolli teeb dokumentide sisestaja VIS-i abil.

1. Andmete sisestamine VIS-i ja kontroll VIS-i vahendusel
 - a. Erakondlik kuuluvus
 - b. Nime õigekiri
 - c. Vanus
 - d. RR järgse elukoha kontroll
 - e. Kodakondsus
 - f. Topeltkandideerimise kontroll (kandidaat ei kandideeriks mõnes muus KOV-is või mõnes teises ringkonnas)
 - g. Isik ei ole valimiste korraldaja/valimiskomisjoni liige
 - h. Kohtu poolt süüdimõistetud ja kannab karistust kinnipidamiskohas

Kolmanda kontrolli teeb riigi valimisteenistus pärast dokumentide vastuvõtmist ja enne kandidaatide registreerimist.

1. tegeväelase kontroll